

**UKMERGĖS PIRMINĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRAS
SPECIALISTĖ DANGIRUTĖ ČEKANAUSKIENĖ**

Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro
vyriausiajai gydytojai

**IŠVADA
DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS NUSTATYMO**

2019 m. rugsėjo 03 d. Nr. (2.2) BD-889
Ukmergė

Vykdydama Ukmergės PSPC vyriausiojo gydytojo 2019 m. rugsėjo 3 d. įsakymą Nr. V-183 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“ bei vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – Įstatymas) 16 str. 2 dalies 5 punktu, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais), Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) bei Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2019 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. V-830 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos 2019 m. liepos 12 d. rekomendacija Nr. (1.1.22-60) 10-4514 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo 2019 metais“ 2019 m. III ketvirtyje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

Analizuotas laikotarpis – 2018-11-01 – 2019-07-31.

Analizės šaltiniai: Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro (toliau – Ukmergės PSPC) priimti vidaus teisės aktai; Ukmergės savivaldybės centralizuoto audito skyriaus atlikto patikrinimo rezultatų 2019 m. kovo 15 d. Nr. (26.4)-7-1 išvada; Ukmergės rajono savivaldybės tarybos 2019 m. sausio 31 d. Nr. 7-11 sprendimu patvirtinti Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro įstatai; Ukmergės PSPC darbuotojų pareiginiai nuostatai.

Analizės sritis - PERSONALO VALDYMAS IR ADMINISTRAVIMAS, kuri apima kitas smulkesnes sritis:

1. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi ir kontrolės vykdymas;
2. Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, organizavimo ir pareigybių, kurioms užimti nevykdomas konkursas atrankos ir tikrinimo procedūros
3. Darbo užmokesčio nustatymo, priedų ir priemonių skyrimo procedūros.

Analizę atliko – atsakingas už korupcijos prevencijos kontrolę asmuo - Dangirutė Čekanauskienė, kontaktiniai duomenys: el. p.: dcekanauskiene@ukmergespspc, tel.: +340 340 64196.

Situacijos apibrėžimas: Vyriausioji gydytoja Gitana Čėpienė, Ukmergės pirminiam sveikatos priežiūros centrui vadovauja nuo 2018 m. spalio 29 d., asmuo atsakingas už korupcijos prevencijos kontrolę nuo 2019 m. sausio 2 d. – Dangirutė Čekanauskienė, vyr. finansininkė Ingrida Maleckienė, dirba nuo 2019 m. birželio 10 d., specialistė (teisiniams klausimams) dirba nuo 2018 m. lapkričio 5 d. Ukmergės PSPC šiuo

metu įgyvendina Ukmergės savivaldybės centralizuoto audito skyriaus atlikto patikrinimo rezultatų 2019 m. kovo 15 d. Nr. (26.4)-7-1 išvadoje nurodytas rekomendacijas pagal suderintą planą.

1.1. VIEŠŪJŲ IR PRIVAČIŲ INTERESŲ DERINIMO VALSTYBĖS TARNYBOJE ĮSTATYMO NUOSTATŲ LAIKYMOSI IR KONTROLĖS VYKDYMO SRITIS.

1. Kriterijus - Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika – TAIP.

Atliekant vertinimą, informacija buvo renkama iš Vyriausios tarnybinės etikos (toliau -VTEK) interneto svetainės <https://www.vtek.lt/deklaracijupaieska>, vyko pokalbiai su Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro struktūrinių padalinių vadovais (l.e. poliklinikos vedėjo pareigas, l.e. Odontologinio skyriaus vedėjo pareigas, Psichikos sveikatos centro ir Psichiatrijos dienos stacionaro vedėju, administratore). Atliekant vertinimą darytina prielaida, kad atsakymai į klausimus yra objektyvūs, dokumentai teisingi, išsamūs, o jų kopijos atitinka originalus.

Vertinimui aktualūs teisės aktai:

1. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymas (toliau – Įstatymas) su vėlesniais pakeitimais ir papildymais;

2. Privačių interesų deklaracijų pildymo, tikslinimo ir pateikimo taisyklės, patvirtintos VTEK (toliau - VTEK taisyklės) 2012 m. liepos 5 d. sprendimu Nr. KS-84;

3. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos rezoliucija 2009 m. kovo 26 d. Nr. KS-25 „Dėl viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi kontrolės vykdymo“. Vadovaujantis Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo 4 straipsnio 1 dalimi gydytojams, odontologams, dirbantiems biudžetinėse ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, valstybės ir savivaldybių įmonėse bei įmonėse, kurių akcijos, suteikiančios daugiau kaip 1/2 balsų visuotiniame akcininkų susirinkime, nuosavybės teise priklauso valstybei ar savivaldybei, turinčiose asmens sveikatos priežiūros ar vaistinės veiklos licenciją, taip pat viešojo pirkimo komisijos nariams, asmenims, perkančiosios organizacijos vadovo paskirtiems atlikti supaprastintus pirkimus, ir viešųjų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams.

Analizuojant vykdomos viešųjų ir privačių interesų derinimo kontrolės sritį nustatyta Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo pažeidimo atvejų:

1. Gydytojai: G.G.Š., J.P., V.P., I.B., S.E., R.N. - nepateikę privačių interesų deklaracijų,

2. Gydytojai: Ž.D., D.K., V.M., L.Š. - neatnaujinę privačių interesų deklaracijų, kai pradėjo dirbti Ukmergės PSPC.

3. Gydytojo A. J. deklaracijos duomenys pasenę, nes gydytojas buvo pateikęs deklaraciją, kaip Ukmergės savivaldybės administracijos Tarybos narys, o šiuo metu juo nėra.

4. G.K. – deklaracija pateikusi kaip šeimos gydytoja, bet neatnaujinusi duomenų, kai buvo paskirta Viešųjų pirkimų komisijos nare.

Kiti asmenys atsakingi už viešųjų pirkimų organizavimą deklaracijas yra pateikę.

Įstaigoje nėra nustatytas kontrolės mechanizmas kaip kontroliuojamas privačių interesų deklaracijų pateikimas pasikeitus atsakingam asmeniui už viešuosius pirkimus ar pakeitus viešųjų pirkimų komisijos sudėtį.

1. Kriterijus - Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas - NE.

2. Kriterijus - Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti - TAIP.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 22 str. 2 d. 3 p. nustato prievolę kontroliuoti įstaigos vadovui ar jo įgaliotiems asmenims. Vertinimo metu Ukmergės PSPC vadovo įgaliotas asmuo, kuris vykdytų, kaip darbuotojai, kurie pagal įstatymą turi deklaruoti viešuosius ir privačius interesus, vykdo įstatymo reikalavimą, nepaskirtas. 2016 m. rugsėjo 23 d. Ukmergės PSPC vyriausiojo gydytojo įsakymu Nr. V-46 „Dėl atsakingo asmens prie interesų deklaracijų informacinės sistemos (IDIS¹) prisiregistravimo paskyrimo“ buvo pavesta administratoriui R.J. prisiregistruoti prie šios sistemos, nepaskiriant jos įgaliotu asmeniu ir nenumatant jos pareigos vykdyti privačių interesų deklaracijų pateikimo, tikslinimo kontrolę, todėl šioje sistemoje tinkamai nesutvarkyti duomenys šiai kontrolei vykdyti ir kontrolė nevykdoma.

Analizuojant kitų padalinių vadovų pareiginius nuostatus: i.e. poliklinikos vedėjo, i.e. Odontologinio skyriaus vedėjo, Psichikos sveikatos centro Psichiatrijos dienos stacionaro vedėjo, administratorės, teisininko pareigybes aprašymus, nerasta, kad jiems būtų nustatytos pareigos:

1. susipažinti su pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijose pateiktais duomenimis ir vizuoti privačių interesų deklaracijas;

2. remiantis privačių interesų deklaracijų duomenimis teikti pavaldiems tarnautojams rašytines rekomendacijas, nuo kokių klausimų sprendimo procedūrų jie turėtų nusišalinti.

Darytina išvada, kad tai lėmė šio įstatymo vykdymo kontrolės mechanizmo nebuvimas. Struktūrinių padalinių vadovai nevaldo tiesiogiai pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijų duomenų, o darbuotojams nenustatyta pareiga informuoti apie užpildytą ar patikslintą privačių interesų deklaraciją, įstaigoje nėra vidaus teisės akto, kuris reglamentuotų privačių interesų deklaracijų pateikimo, tikslinimo ir kontrolės tvarką.

Remiantis išdėstyta, darytina išvada, nors VTEK taisyklėse ir yra įtvirtinta įstaigos vadovo pareiga, kontroliuoti, kaip vykdomos įstatymo nuostatos, prižiūrėti, ar asmenys, kuriems privaloma deklaruoti privačius interesus pateikia laiku ir tinkamai, ši pareiga nebuvo tinkamai vykdoma, todėl egzistuoja interesų konfliktų galimybė ir vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys.

VTEK taisyklėse² įstaigų vadovams ar jų įgaliotiems atstovams pateikta rekomendacija, bet ne prievolė patvirtinti sąrašą pareigybių, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus. *Ukmergės PSPC toks sąrašas nepatvirtintas.* Turint omenyje, kad medikai dėl savo darbo specifikos patiria gana didelį suinteresuotų asmenų poveikį, nes patys derina savo profesinę veiklą viešojo ir privataus sektoriaus sveikatos priežiūros įstaigose, dažnai kelia savo kvalifikaciją kitų juridinių asmenų lėšomis, todėl jiems neišvengiamai gali kilti tam tikrų profesinės etikos dilemų ir situacijų, kurios turi būti tinkamai valdomos todėl toks sąrašas įstaigoje turi būti parengtas.

VERTINIMO IŠVADOS:

1. Ukmergės PSPC neužtikrinama tinkama privačių interesų deklaracijų pateikimo kontrolė: deklaracijos teikiamos/tikslinamos, nesilaikant įstatyme nustatytų terminų.

2. Ukmergės PSPC nepaskirtas asmuo, atsakingas už privačių interesų deklaracijų teikimo, jų duomenų tikslinimo kontrolę, struktūrinių padalinių vadovams nenustatyta pareiga periodiškai susipažinti su pavaldžių darbuotojų privačių interesų deklaracijomis.

¹ Nuo 2018-09-10 PIDTIS.

² VTEK taisyklių 46 p.

3. Ukmergės PSPC nenustatyta pareiga darbuotojams, turintiems deklaruoti privačius interesus, parengti Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi ir kontrolės vykdymo Ukmergės PSPC tvarkos aprašą, jame nustatant:

3.1. terminus, per kuriuos atsakingi asmenys, už privačių interesų deklaracijų pateikimo, jų duomenų tikslinimo kontrolę, bei struktūrinių padalinių vadovai susipažintų su darbuotojų pateiktomis deklaracijomis ar jų pakeitimais, susipažinimo periodiškumą ir kaip fiksuojamas susipažinimo aktas.

3.2. privačių interesų deklaracijų teikimo, duomenų tikslinimo, jų turinio tikrinimo privalomumą, tvarką ir atsakomybę³ už įstatymo nuostatų laikymąsi.

3.3. darbuotojų, turinčių prievolę deklaruoti privačius interesus, pareigą informuoti atsakingą (-us) asmenį (-is) ir struktūrinio padalinio vadovą apie užpildytą deklaraciją ir informavimo būdą.

4. Kriterijus - Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu - NE.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi ir kontrolės procese įstaigos veikla nesusijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ar kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

5. Kriterijus - Daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo – NE.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymas išsamiai reglamentuoja darbuotojų pareigybes ir atsakomybes, pareigas teikti privačių interesų deklaracijų ir jų pateikimo terminus, todėl vadovas šioje srityje sprendimų nepriima.

6. Kriterijus - Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija – NE.

Privačių interesų deklaracijų pateikimo ir jų kontrolės procese valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančios informacijos nėra.

7. Kriterijus - Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų-NEVERTINAMA.

Įstaigos veiklos atitiktis šiam kriterijui vertinama tik tuo atveju, jei Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) teisės aktų nustatyta tvarka atliko korupcijos rizikos analizę įstaigoje ir jos vadovui pateikė išvadą dėl korupcijos rizikos analizės. STT korupcijos rizikos analizės Ukmergės PSPC nebuvo atliekama.

IŠVADA. Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo nuostatų laikymosi ir kontrolės vykdymo srityje egzistuoja – didelė korupcijos tikimybė, kadangi atitinka Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) du kriterijus:

1. Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika. Nustatyti atskirų darbuotojų Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybės tarnyboje įstatymo pažeidimai: nepateiktos deklaracijos arba jos laiku nepatikslingos.

³ LR Administracinių nusižengimų kodekso 533 straipsnis. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo pažeidimas.

1. Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo draudžiančių, įpareigojančių ar apribojančių nuostatų, išskyrus drausminio pobūdžio nuostatas, pažeidimas užtraukia baudą nuo vieno šimto keturiasdešimt iki trijų šimtų eurų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą nuo trijų šimtų iki penkių šimtų aštuoniasdešimt eurų.

2. Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti. Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 22 str. 2 d. 3 p. nustato prievolę kontroliuoti privačių interesų deklaracijų pateikimą ir atnaujintų duomenų pateikimą įstaigos vadovui ar jo įgaliotiems asmenims, tačiau Ukmergės PSPC įgaliotas asmuo nepaskirtas, o analizuotuose padalinių vadovų, personalo specialisto, teisininko pareiginiuose nuostatuose pareiga susipažinti, teikti rekomendacijas dėl nusišalinimo, vykdyti privačių interesų deklaracijų pateikimo, tikslinimo kontrolę nenustatyta.

1.2. PAREIGYBIŲ, DĖL KURIŲ RENGIAMAS KONKURSAS, IR PAREIGYBIŲ, KURIOMS UŽIMTI NEVYKDOMAS KONKURSAS ATRANKOS IR TIKRINIMO PROCEDŪRŲ SRITIS.

1. Kriterijus - Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika – TAIP.

Ukmergės savivaldybės centralizuoto audito skyriaus atlikto patikrinimo rezultatų 2019 m. kovo 15 d. Nr. (26.4)-7-1 išvadoje, nustatyti trūkumai, susiję su personalo valdymu ir administravimu:

1.1. Patvirtinta valdymo struktūra ir pareigybių sąrašas tarpusavyje nederėjo, tai neatitiko Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo⁴ 11 str. nuostatomis.

1.2. Ukmergės PSPC neturėjo patvirtinto ir suderinto su steigėju pareigybių sąrašo be darbuotojų pavardžių, kurio pagrindu priimami darbuotojai į tam tikras pareigas, kuris gali būti papildomas naujai steigiamomis pareigybėmis, arba naikinamos. Siekiant efektyvinti Ukmergės PSPC valdymą, reikėtų įstaigos pareigybių skaičių pagrįsti realiu (faktiniu) poreikio skaičiavimu, tinkamai peržiūrėti įstaigos kiekvieno darbuotojo vykdomas funkcijas ir jų apimtį, nuolat analizuoti atliekamas funkcijas.

Ukmergės PSPC struktūra ir pareigybių sąrašas patvirtintas 2019 m. kovo 28 d. Ukmergės savivaldybės administracijos stebėtojų tarybos sprendimu Nr. 7-84. Ukmergės PSPC etatų skaičius patvirtintas vyriausiojo gydytojo 2019 m. sausio 2 d. Nr. V-1, kuris bus koreguojamas po Stebėtojų tarybos sprendimo dėl pritarimo įsteigtų naujų pareigybių pareiginės algos koeficientams.

1.3. Ukmergės PSPC etatų sąrašė⁵ patvirtinti valytojų etatai, kur vienam etatui nustatytas skirtingas valomų patalpų plotas. Valytojų valomų plotų dydžiai, valomo ploto perskaičiavimo koeficientai pagal valomo paviršiaus pobūdį (tualetus, lentynas, laiptus, palanges) nėra patvirtinti, todėl negalėjome patvirtinti, kad valytojų kiekis yra pagrįstas, o Ukmergės PSPC lėšos, skirtos valytojų darbo užmokesčiui mokėti, panaudotos ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai.

Vyriausiojo gydytojo 2019 m. gegužės 14 d. įsakymu „Dėl valomų vidaus patalpų ir prižiūrimų lauko plotų normatyvų nustatymo“ patvirtino valomų plotų normatyvus ir 2019 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. V-138 „Dėl valomų teritorijų priskyrimo Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro, psichiatrijos dienos stacionaro ir greitosios medicinos pagalbos skyriaus patalpose“ priskyrė valytojoms.

Atlikus valytojų etatų užimtų etatų ir poreikio analizę, buvo nustatyta, kad valytojos dirba ne vienodu darbo krūviu, keletu atveju mokamos priemokos už patalpų valymą dydis neatitiko apmokėjimo pagal krūvį, paskaičiuotą pagal valomą plotą. Po etatų perskaičiavimo valytojų etatai sumažinti 3,7 etato.

2. Kriterijus - Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas - NE.

⁴ 1999-06-17 Nr. VIII-1234 (su vėlesniais pakeitimais).

⁵ Ukmergės PSPC vyr. gydytojo 2019-01-02 įsakymas Nr. V-1.

3. Kriterijus - Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti - TAIP.

Darbuotojų priėmimas ir atleidimas iš darbo vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Darbo Kodekso nuostatomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 Nut. Nr. V-496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, Ukmergės PSPC vyriausiojo gydytojo įsakymu patvirtinta 2019 m. vasario 7 d. Nr. V-31 Konkursų organizavimo tvarka. Konkurso sąlygų 15 -16 p. nešališkumo užtikrinimui suteikta teisė konkursuose dalyvauti darbuotojų ir Ukmergės PSPC Stebėtojų tarybos nariams.

Ukmergės PSPC neturi teisinio reglamentavimo, kuris numatytų, kokiomis atrankos, priėmimo, pretendentų vertinimo procedūromis ir kriterijais vadovujamasi priimant sprendimą skelbti ar neskelbti atranką į konkurso nereikalaujančias pareigas, kaip vertinama darbuotojo asmeninių savybių, kvalifikacijos atitikimas būsimoms pareigoms, ir, kaip nustatoma darbuotojo atitikimas užimamos pareigoms (išskyrus licenzijuojamas pareigybes) ir kuo grindžiamas sprendimas tęsti darbo santykius po išbandymo laikotarpio.

4. Kriterijus - Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu -NE.

Ukmergės PSPC veikla nesusijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ar kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu.

5. Kriterijus - Daugiausia personalo valdymo ir administravimo procese priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo – TAIP.

Darbuotojų priėmimas ir atleidimas iš darbo vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Darbo Kodekso nuostatomis, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 Nut. Nr. V-496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“, Ukmergės PSPC vyriausiojo gydytojo įsakymu patvirtinta 2019 m. vasario 7 d. Nr. V-31 Konkursų organizavimo tvarka. Konkurso sąlygų 15 ir 16 p. nešališkumo užtikrinimui suteikta teisė konkursuose dalyvauti darbuotojų ir Ukmergės PSPC Stebėtojų tarybos nariams. Konkurso komisija kiekvienam konkursui sudaroma atskirai. Atskiro pareigybių sąrašo dėl kurių rengiami konkursai Ukmergės PSPC nėra pasitvirtinusi, o vadovujamasi bendrosiomis Darbo Kodekso nuostatomis.

Darbo santykius reguliuojančiuose teisės aktuose nenustatyta imperatyvi nuostata organizuoti darbuotojų atrankas nekonkursinėms pareigybėms. Ukmergės vidaus darbo tvarkos taisyklėse, patvirtintose Ukmergės PSPC vyriausiojo gydytojo 2010 m. rugpjūčio 5 d. įsakymu Nr. V-85, **nėra nustatyta, kurioms darbuotojų pareigybėms ir kokias atvejais nevykdoma darbuotojų atranka**, t.y. priimant darbuotojus ir sudarant su jais darbo sutartį, sprendimą dėl atrankos paskelbimo, darbuotojų priėmimo priima Ukmergės PSPC vyriausiasis gydytojas, įvertinęs pretendento pateiktus dokumentus ir tiesioginio pokalbio metu. Dažniausiai pasitaikanti praktika, yra ta, kad įstaigoje pretenduojantys dirbti asmenys pateikia administracijai savo gyvenimo aprašymus ar motyvacinus laiškus, jie yra įvertinami ir, atsiradus darbuotojų poreikiui, kviečiami į pokalbį pas vyriausiąjį gydytoją. Tokiu būdu priimant darbuotojus, visada skiriamas išbandymo laikotarpis, kurio metu darbuotojas yra stebimas ir vertinami jo sugebėjimai atlikti pareigas. Taikoma praktika iš ties gera, tačiau neaišku, kas pasibaigus išbandymo laikotarpiui pateikia darbuotojo įvertinimą ir rekomendaciją tęsti darbo santykius.

Vertinant antikorupciniu požiūriu, siekiant aiškumo ir tikimybės korupcijai sumažinti, rekomenduotina nusistatyti teisinį reglamentavimą Ukmergės PSPC vidaus teisės aktuose, numatant atvejus, kokiais atvejais darbuotojas gali būti priimamas neskelbiant atrankos, ar kriterijus, kaip vertinama darbuotojo asmeninių savybių, kvalifikacijos atitikimas būsimoms pareigoms, ir, kad sprendimas tęsti santykius po išbandymo laikotarpius priimamas esant motyvuotam tiesioginio vadovo siūlymui.

6. *Kriterijus - Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija – NE.*

Ukmergės PSPC nėra įsteigtų pareigybių, kurios turi turėti leidimus dirbti su valstybės ar tarnybos paslaptį sudarančia informacija.

7. *Kriterijus - Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų-NEVERTINAMA.*

Specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – STT) teisės aktų nustatyta tvarka šioje srityje korupcijos rizikos analizės neatliko.

IŠVADA. Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas ir pareigybių, kurioms užimti nevykdomas konkursas, atrankos, tikrinimo ir organizavimo procedūrų srityje egzistuoja – maža korupcijos tikimybė, kuri gali būti valdoma, patobulinus vidaus teisės aktus, reglamentuojančius darbuotojų priėmimą į nekonkursines pareigybes, kadangi atitinka Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) du kriterijus:

1. *Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika.*

Ukmergės savivaldybės centralizuoto audito skyriaus atlikto patikrinimo rezultatų 2019 m. kovo 15 d. Nr. (26.4)-7-1 išvadoje nustatyti Ukmergės PSPC veiklos trūkumą personalo valdymo ir administravimo srityje. Pagal patikrinimo rezultatus sudarytas audito metų nustatytų trūkumų planas 2019 metams ir šiuo metu vyksta trūkumų šalinimas.

2. *Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti - TAIP.*

Ukmergės PSPC neturi teisinio reglamentavimo, kuris numatytų, kokiomis atrankos, priėmimo, pretendentų vertinimo procedūromis ir kriterijais vadovaujamosi priimant sprendimą skelbti ar neskelbti atranką į konkurso nereikalaujančias pareigas, kaip vertinama darbuotojo asmeninių savybių, kvalifikacijos atitikimas būsimoms pareigoms, ir, kaip nustatomas darbuotojo atitikimas užimamoms pareigoms, kuo grindžiamas sprendimas tęsti santykius po išbandymo laikotarpio.

3. *Daugiausia pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, ir pareigybių, kurioms užimti nevykdomas konkursas atrankos ir tikrinimo procedūrų srityje priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo – TAIP.*

Viešosios įstaigos Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro įstatų 39.2 punkte steigėjas -Ukmergės rajono savivaldybė, suteikia teisę įstaigos vadovui nustatyti darbuotojų etatus, sudaryti ir nutraukti darbo sutartis, skatinti arba skirti drausmines nuobaudas darbuotojams. Priimdamas sprendimus vyriausiasis gydytojas personalo formavime vadovaujasi bendrosiomis Darbo Kodekso normomis ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017-06-21 Nut. Nr. V-496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“. Esamas teisinis reglamentavimas suteikia Ukmergės PSPC vyriausiajam gydytojui personalo valdymo ir administravimo srityje priimti sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo.

1.3. DARBO UŽMOKESČIO NUSTATYMO, PRIEDŲ IR PRIEMOKŲ SKYRIMO PROCEDŪROS

1. *Kriterijus - Padaryta korupcinio pobūdžio nusikalstama veika – NE.*

Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centre darbo užmokesčiai nustatomas vadovaujantis Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros 2018-12-31 įsakymu Nr. V-107 „Dėl Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo tvarkos tvirtinimo“, kuri parengta ir suderinta su įstaigoje veikiančiomis 4 profesinėmis sąjungomis ir galioja visiems darbuotojams. Šioje srityje nebuvo užfiksuota Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 2 straipsnio 2 dalyje nurodytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų ar kitų tapataus pobūdžio, mažiau pavojingų teisės pažeidimų, už kuriuos numatyta administracinė, tarnybinė (drausminė) ar kitokia teisinė atsakomybė, atvejų. Vertinant, kad šiame kriterijuje nenustatyta korupcinė veikla neatsižvelgta į Ukmergės savivaldybės centralizuoto audito pastabas, kadangi nustatyti trūkumai buvo iki naujo Darbo užmokesčio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo ir tikrinimo metu jie neaktualūs, nes šalinami pagal su Ukmergės savivaldybės administracija sudertą planą.

2. Kriterijus - Pagrindinės funkcijos yra kontrolės ar priežiūros vykdymas - NE.

3. Kriterijus - Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti - TAIP.

Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo tvarkos 4 priede Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų pareigybių pastoviosios darbo užmokesčio dalies koeficientas (už 1 etatą) nustatytas intervalais pvz. administratorius 2.69-3.38 bazinio dydžio, tačiau iš darbo užmokesčio tvarkos nuostatų nėra aišku, kaip nustatomas darbo užmokesčio koeficientas konkrečiam darbuotojui. Tvaroje neapibrėžti koeficiento nustatymo, padidinimo ar sumažinimo kriterijai (išskyrus gydytojus ir slaugytojas, dirbančius su prisirašiusiais pacientais) ir dėl koeficiento dydžio susitariama pokalbio dėl darbo metu, atsižvelgiant į darbuotojo kvalifikaciją, poreikį ir pan.

Darbo užmokesčio tvarkos 37.3, 37.4, 37.5, 39.1 punktuose nustatytas priedų ir priemokų mokėjimo dydžiai:

1. pavaduojant laikinai nesantį darbuotoją – ne mažiau kaip 30 proc. nesančio darbuotojo pastoviosios dalies darbo užmokesčio arba nesančio darbuotojo mėnesinio atlygio už faktiškai padidėjusį darbo krūvį;

2. už atitinkamo specialistų poreikį, ne didesnis kaip 10 proc. priedas, apskaičiuotas pagal esamo arba lygiavertio specialisto pastoviosios darbo užmokesčio dalies dydį;

3. už darbo intensyvumą ne daugiau kaip 30 proc. pagrindinio darbo užmokesčio pastoviosios darbo užmokesčio dalies dydį;

4. už papildomą darbą ir pareigybės aprašyme nenumatytų užduočių vykdymą fiksuota pinigų suma.

Vertinant korupcijos prevencijos požiūriu, tai nėra ydinga, kad įstaigos vadovui suteikta teisė priimti sprendimą, tačiau tokios sąvokos kaip „ne mažiau“, „ne daugiau kaip“ gali būti vartojamos, kai yra aiškiai nustatyta priedų ar priemokų dydžio nustatymo ir skyrimo procedūra. Šiuo metu Ukmergės PSPC darbuotojai dėl priedo ar priemokos skyrimo teikia prašymą įstaigos vadovui, atskirais atvejais suderinę su padalinio vadovu. Vyriausiasis gydytojas uždeda rezoliuciją, kurioje nustato priemokos mokėjimo dydį ir terminą. Atrankos būdu patikrinus darbuotojų pateiktus prašymus dėl priemokų mokėjimo, nustatyta, kad priedai ir priemokos skiriamos, neįvertinus faktiškai padidėjusio darbo krūvio, intensyvumo, atliekamo darbo sudėtingumo, darbo laiko sąnaudų ir pan. t. y. nėra argumentuoto tiesioginio vadovo siūlymo skirti tam tikro dydžio priemoką.

Poliklinikos vedėjo, vyriausiosios slaugos administratorės, vyresniosios Greitosios medicinos pagalbos skyriaus slaugytojos, Klinikinės diagnostikos skyriaus vedėjos pareiginiuose nuostatuose yra įtvirtinta pareiga organizuoti jiems pavaldžių padalinių darbą ir užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų teikimą, todėl tik

jie gali nustatyti, kokia apimtimi padidėja krūvis nesant darbuotojo. Korupciniu požiūriu teisingiausia, kad skirdamas priedus ir priemokas įstaigos vadovas turėtų tiesioginio vadovo argumentuotą siūlymą, kuriame būtų aiškiai įvardijamas darbų padidėjimo mastas, o darbuotojas teiktų prašymą savo tiesioginiam vadovui dėl minėtos priemokos skyrimo procedūros inicijavimo.

4. Kriterijus - Veikla yra susijusi su leidimų, nuolaidų, lengvatų ir kitokių papildomų teisių suteikimu ar apribojimu -NE.

5. Kriterijus - Daugiausia darbo užmokesčio nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo procedūrose priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo – NE.

Ukmergės PSPC vyr. gydytojo patvirtintoje Darbo užmokesčio nustatymo tvarkoje⁶ nustatyta, kad Ukmergės PSPC vyr. gydytojo įsakymu už papildomus, nenumatytų pareigybės nuostatuose, funkcijų vykdymą arba darbą viršijantį įprastą darbo krūvį, mokamos priedai ir priemokos.

Priemokų dydis (procentais ir suma) konkreitiems darbuotojams nustatomas Ukmergės PSPC vyr. gydytojo įsakymais, vadovaujantis Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro darbuotojų darbo užmokesčio nustatymo tvarkos aprašo nuostatomis.

6. Kriterijus - Naudojama valstybės ar tarnybos paslaptį sudaranti informacija – NE.

7. Kriterijus - Anksčiau atlikus korupcijos rizikos analizę, buvo nustatyta veiklos trūkumų-NEVERTINAMA.

IŠVADA. Darbo užmokesčio nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo procedūrose egzistuoja – korupcijos tikimybė, kadangi atitinka Lietuvos Respublikos Specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2-170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais) vieną kriterijų:

1. *Atskirų valstybės tarnautojų funkcijos, uždaviniai, darbo ir sprendimų priėmimo tvarka bei atsakomybė nėra išsamiai reglamentuoti t. y. nenustatyta padalinių vadovų pareiga teikti rašytinius argumentuotus siūlymus dėl priedų ir priemokų mokėjimo termino ir dydžio darbuotojams, nenustatyta kaip turi būti įvertinamas papildomas atliekamo darbo krūvis. Atitinkamai gali susiklostyti situacijų, kuriose aiškių apmokėjimo taisyklių nebuvimas keltų abejonių dėl darbuotojų gaunamo užmokesčio skaidrumo ir atitinkamai korupcijos egzistavimo įstaigoje.*

Specialistė, atsakinga už korupcijos prevenciją ir kontrolę

Dangirutė Čekanauskienė

⁶ Ukmergės pirminės sveikatos priežiūros centro vyriausiojo gydytojo 2018-12-31 įsakymas Nr. V-107 „Dėl Ukmergės PSPC darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašo“.